

ustvarjalnih poklicev, s turizmom, spremembami funkcijskih zaledij središčnih krajev, z glokalizacijo podeželja, s hišnimi in ledinskimi imeni ter z dobrimi praksami urejanja vodotokov.

Vseh 21 prispevkov skupaj obsega 311 strani. Na koncu knjige je dodana bibliografija na 30 straneh, sledijo pa sezname preglednic, slik in avtorjev, ki povedo, da je v knjigi skupaj 47 preglednic, kar 142 slik in 44 različnih avtorjev. Dobra polovica avtorjev prihaja z geografskih ustanov (15 z Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU, 10 z Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in 3 z Oddelka za geografijo Fakultete za humanistične študije Univerze na Primorskem), 16 avtorjev pa z drugih ustanov.

Posebej pohvalno je, da je v knjigi tudi imensko in stvarno kazalo s temeljnimi pojmi, kar pogosto pogrešamo pri geografskih monografijah.

Večina prispevkov je zanimivih in mislim, da bo vsak geograf, ki bo prebral knjigo, izvedel kaj novega. Ker pa je knjiga bogato opremljena s tematskimi zemljevidi, fotografijami, grafi in drugim slikovnim gradivom, jezik večine prispevkov pa je tekoč in razumljiv, je monografija primerna tudi za širši krog bralcev. Poleg številnih avtorjev, kartografov in fotografov, navedenih v kolofonu publikacije, velja še posebej pohvaliti vse tri urednike, Boštjana Roglja, Irmo Potočnik Slavič in Ireno Mrak, nato Miloško Mansoor, ki je lektorirala prispevke, Darjo Gros, ki je izdelala prelom knjige, in Tanjo Koželj za oblikovanje barvite naslovnice, ki ponazarja pestrost Gorenjske.

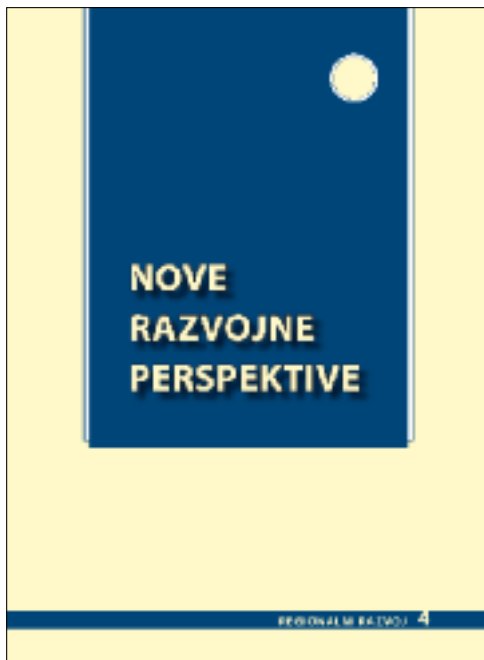
Drago Perko

Janez Nared, Drago Perko, Nika Razpotnik Visković (uredniki):

Nove razvojne perspektive

Regionalni razvoj 4

Ljubljana 2013: Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, Založba ZRC, 188 strani, ISBN 978-961-254-490-4



Četrta knjiga zbirke Regionalni razvoj z naslovom Nove razvojne perspektive je izšla ob boku tradicionalnega simpozija Slovenski regionalni dnevi (glej rubriko Zborovanja v tej številki), ki ga je organiziral Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU v sodelovanju z Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo, Slovenskim regionalnim razvojnim skladom, Občino Laško in Regionalnim centrom za razvoj Zasavja med 24. in 25. oktobrom 2013 v Rimskih Toplicah.

Knjiga je izšla v letu, ki je z vidika regionalnega razvoja prelomno, saj se zaključuje sedemletno programsko obdobje 2007–2013, v katerem je bila Slovenija deležna precejšnjega obsega sredstev v okviru evropske kohezijske politike, pred vrati pa je novo programsko obdobje 2014–2020. V Sloveniji se namreč trenutno pripravlja strateške in programske dokumente za novo finančno perspektivo, kar je priložnost, da se celovito preuči možne razvojne poti in najde najprimernejše rešitve, ki bodo prispevale k trajnostnemu razvoju ter rasti Slovenije in njenih regij ter k ustvarjanju novih delovnih mest. Prav tako je zaključevanje iztekajočega se programskega obdobja primeren trenutek za vrednotenje izvedenih ukrepov in projektov. Pregledno in temeljito vrednotenje preteklega dela je nujno, če želimo izpostaviti dosežke in če se želimo izogniti ponavljanju morebitnih napak. Namen knjige je bil torej oceniti iztekajoče se programsko obdobje in vzpostaviti temelje novemu, prihajajočemu.

Poleg predgovora ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo, Stanka Stepišnika, in uvodnika sourednice, Nike Razpotnik Visković, znanstveno monografijo sestavlja sedemnajst prispevkov, ki jih je napisalo enaintrideset avtorjev. Posebna pozornost je bila namenjena podeželju, ki je bistveni del kulturne pokrajine in identitete tako Slovenije kot tudi ostalih držav skupnega evropskega prostora. Med številnimi temami, ki so jih avtorji predstavili, velja posebej izpostaviti štiri, ki se med seboj močno prepletajo in dopolnjujejo: kulturna dediščina, turizem, (ekološko) kmetijstvo in okolje.

S kulturno dediščino sta se ukvarjali zlasti Jasna Fakin Bajec in Saša Poljak Istenič, ki sta skušali odgovoriti na vprašanje, kako s pomočjo kulturne dediščine doseči trajnostni razvoj podeželja, ter Benjamin Štular, ki je predstavil metodologijo priprave strokovnih podlag za celostno ohranjanje kulturne dediščine »krajini«, tako imenovanih »kulturnih krajin«. Povezavo kulturne dediščine s turizmom je na primeru kulturnega turizma, kot vira novega razvoja lokalnih skupnosti, morda še najbolj opisal David Bole. V navezavi na turizem sta pomembna dva prispevka, ki opozarjata na neizkoriščene turistične potencialne. Bojan Erhartič, Matija Zorn in Blaž Komac so v tej luči izpostavili in temeljito obdelali geoturizem, Rok Ciglič in Drago Perko pa pokrajinsko raznolikost Slovenije, po kateri naj bi bila Slovenija celo »najbolj vroča točka« v Evropi – potencial, ki ga vsekakor ne velja zavreči.

Kmetijstvo je dejavnost, ki ima večplasten značaj. Od tega, da predstavlja pomembno gospodarsko panogo in blažilca socialnih razlik, do varuha okolja in zaščitnika kulturne pokrajine. Gospodarsko vlogo kmetijstva je obdelovalo več avtorjev. Maruša Goluža se je ukvarjala z izzivi slovenske kmetijske politike za pameten, vključujoč in trajnosten razvoj podeželja. Z izzivi ekološkega kmetijstva in turizma na ekoloških kmetijah sta se soočila Dane Podmenik in Simon Kerma, s tržno pridelavo na ekoloških kmetijah pa sta se ukvarjali tudi Barbara Lampič in Anamarija Slabe. Zelo problematične zadeve, in sicer stanja in izzivov zemljiških operacij v Sloveniji, sta se lotila Anka Lisec in Tomaž Primožič. Na manjšem območju škofjeloškega podeželja sta obstoj in razvoj primarne kmetijske dejavnosti kmečkih gospodinjstev preverila Kristina Knific in Štefan Bojnec. V obdobju, ko se veliko govori o čedalje bolj popularnem socialnem podjetništvu, je bil zanimiv prispevek večjega števila avtorjev o socialnem kmetijstvu. Napisali so ga Majda Črnič Istenič, Lilijana Šprah, David Bole, Lucija Lapuh, Janez Nared in Nika Razpotnik Visković.

Okoljske vsebine regionalnega razvoja je tokrat najizraziteje zastopala Nataša Ravbar, ki je izdelala vrednotenje stanja na področju varovanja kraških vodnih virov in podala predloge za trajnejši razvoj na primeru Notranjsko-kraške regije.

Poleg omenjenih vsebin so v knjigi prostor našle tudi širše teme, ki presega podeželski značaj. Anton Perpar, Damijana Kastelec in Andrej Udovč so poskušali pojasniti razvojne razlike v Sloveniji s pomočjo multivariatnih statističnih metod. Z regionalnimi razlikami v poklicni sestavi kot strukturnim dejavnikom slovenskega gospodarstva se je ukvarjal tudi Jani Kozina. V času gospodarske, politične,

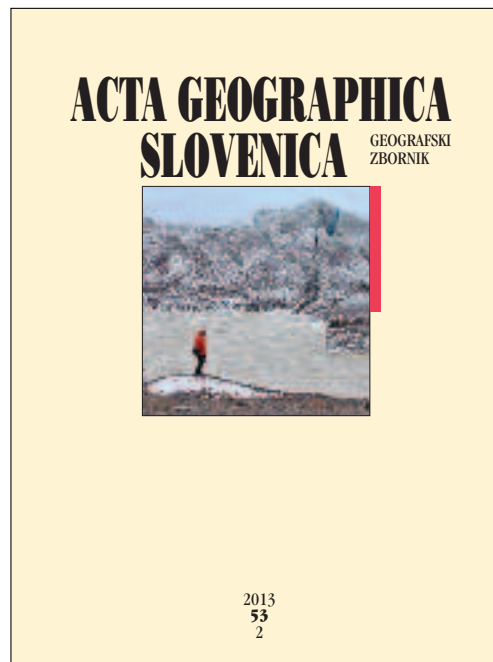
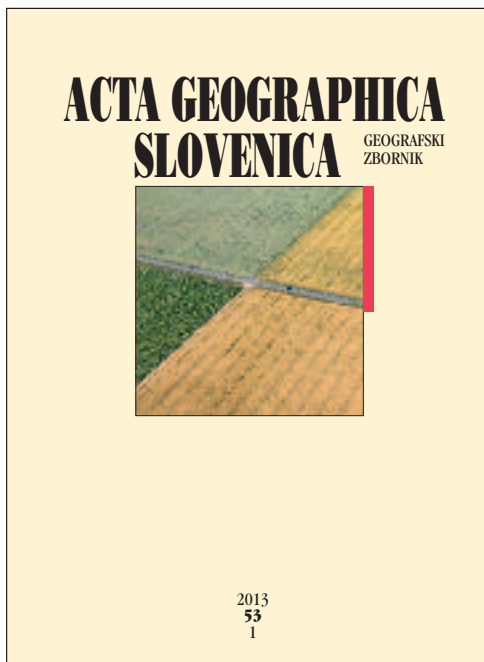
moralne in druge krize je bil zelo zanimiv prispevek več avtorjev, in sicer Blaža Komaca, Lucije Lapuh, Janeza Nareda in Matije Zorna, ki so obravnavali vprašanje prožnosti prostorskih sistemov v primeru kriznih dogodkov. Slednje in podobno lahko natančneje spremljamo z razvojem geoinformacijskih orodij, kot je na primeru interaktivnega spletnega orodja za prikazovanje in posredovanje geostatistik (KASPeR) prikazal Igor Kuzma. Enega pomembnejših prispevkov sta pripravili Valentina Lavrenčič in Ines Lupše, ki sta se izrazito zazrli v prihodnost, v pripravo strateških in izvedbenih dokumentov za novo programsko obdobje 2014–2020.

Nove razvojne perspektive kot četrta knjiga v zbirki Regionalni razvoj vsekakor predstavlja pomembno stičišče najnovejših pogledov različnih strokovnjakov na regionalni razvoj v Sloveniji. Slednjega v luči nove finančne perspektive, še vedno ne pojemajoče gospodarske krize in vse bolj globaliziranega sveta čakajo novi izzivi. Nekatere so avtorji znanstvene monografije že predvideli in ponudili tudi marsikatero rešitve, nekateri pa še vedno čakajo, da se jih odkrije. Ali jih bomo znali izkoristiti sebi v prid, pa bo pokazal čas.

Jani Kozina

Acta geographica Slovenica/Geografski zbornik 53-1 in 53-2

Ljubljana 2013: Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, Založba ZRC, sozaložnik SAZU, 428 strani, ISSN 1581-6613



Revija v letniku 53 prinaša kar enaindvajset znanstvenih prispevkov, deset v prvi in enajst v drugi številki. Po dva uvodna prispevka v obeh številkah sta posvečeni 90. obletnici akademika Ivana Gamsa. V prvi številki Andrej Kranjc (Slovenka akademija znanosti in umetnosti) piše o Ivanu Gamsu kot krasoslovcu, Matija Zorn in Blaž Komac (oba Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU) pa o pris-